

Gull verdt å smykke seg med

Norsk smykkekunst feirer internasjonale triumfer. Da er det hjemmepublikummet hvem og hva vi bør sammenligne oss

 Av Lars Elton (/lars-elton-18.5043)

KULTUR + Publisert: 12. januar 2019 Sist oppdatert: 14:14, 12. jan 2019

KUNST

«Everyone Says Hello – Internasjonal smykkekunst»

Annonse

Kunstnerforbundet, Oslo

Til 24. februar

Smykker er mer enn gull, perler og edelstener. Smykker kan også være laget av teposer og materialer hentet fra søppelbøttene, eller andre og ikke fullt så edle og dyre metaller som gull. At smykker også kan ha både samfunnskommenterende miljøaktivistiske og politiske dimensjoner, se det er det ikke så

ofte vi tenker på.

Derfor er det grunn til å sette kryss i taket når Kunstnerforbundet innleder sitt hundreårsjubileum for (tilbygget av) overlyssalen med å fylle hele galleriet med internasjonal smykkekunst. Her er det ikke en eneste gullring å se. Ingen perleøredobber eller glitrende edelstener heller. «Everyone Says Hello» er en utstilling med store spenn og ulike uttrykk, skapt av 20 kunstnere fra «hele verden».

Saken fortsetter under bildet

Máret Áne Sara og Matt Lambert lager smykkekunst som en kommentar til konflikten mellom samene og det norske storsamfunnet. Hals Smykket er laget av kjevebein fra rein. FOTO: KUNSTNERNE

Smykkekunstnerne med lengst reisevei kommer fra New Zealand. Med utgangspunkt i Maori-kulturen skaper Neke Moa små og vakre objekter i den lokale jaden Pounami, mens Lisa Walker er én av den moderne smykkekunstens pionerer. Kurator Lars Sture har fått tak i ett av hennes klassiske halskjeder med lakkerte mobiltelefoner, fra 2009. Hun binder dem sammen med Maorienes tradisjonelle fletteteknikk, som også Moa bruker. Slik knyttes bånd mellom modernitet og tradisjon.

De to representerer hver sin del av en klassisk konflikt. Parallellen finnes i Norge med motsetningene mellom samenes urfolkskultur og storsamfunnets krav og forventninger. Konflikten er kommet til overflaten igjen med den pågående striden rundt reindriftssamen Jovsset Ánte Sara. Søsteren hans, Máret Áne Sara, har markert sin støtte til broren med flere kunstneriske aksjoner. I Kunstnerforbundet har hun fått vindussalen til en kraftfull demonstrasjon, utført sammen med den amerikansk-kanadiske smykkekunstneren Matt Lambert.

Annonse

Les også: «Når Nasjonalgalleriet stenger denne helgen, oppstår et svart hull i nasjonsbyggingen» (DA+)

(<https://www.dagsavisen.no/kultur/siste-natt-pa-museet-1.1260252>)

Denne dagen installasjonen med kjevebein og kjevebein i stort antall er

Bare denne installasjonen, med reinskaller og kjevebein i stort antall, er verdt et besøk alene. Koblingen til smykkekunst finner vi i en serie forfinede porselensavstøpninger av reinskaller i miniatyrformat. Porselensfigurene er montert med grovt stål, og kontrasten blir en kraftfull markering av det eksplosive stoffet i den konflikten som tårner i bakgrunnen.

For snart to år siden, i mars 2017, ble norsk smykkekonsts «grand old lady», Tone Vigeland (født 1938), æret med en stor, retrospektiv utstilling i den mest prestisjetunge utstillingsserien i internasjonal smykkekunst. Etter utstillingen i Pinakothek der Moderne i München har oppmerksomheten rundt hennes smykker steget betraktelig. Vigeland er ikke med i denne utstillingen, men jeg nevner henne fordi hennes status knytter an til en annen, norsk klassiker med et større navn ute enn hjemme.

Sigurd Bronger har med sentrale arbeider. Han er kjent for sine bæreinstrumenter, smykker som poengterer kontrasten mellom det trivielle objektet (alt fra såpestykker til – som her – egg) og den finurlige konstruksjonen. Han er like kjent for sitt utsøkte håndverk som for de overraskende konstallasjonene, og smykkene hans er fascinerende, visuelle øyenstener.

I motsatt ende finner vi hans langt yngre kollega, nyutdannede Helene Duckert. Hun jobber med søppel og andre objekter hun har funnet. Hun bearbeider dem med sans for absurd humor. Reinhold Ziegler jobber etter en tilsvarende metode, men resultatet er ekstremt ulikt. Han har tidligere laget smykker av meteorsteiner, nå er det steinalderredskaper han kjøper på nettet. Disse gjør han om til halssmykker med vakre innfatninger i lær, stål og andre materialer.

Følg Nye Takter på Facebook her

(<https://www.facebook.com/nyetakter/>)

Camilla Luihn, Heidi Sand, Nanna Melland og Ahmed Umar utgjør resten av den norske kontingenten. Umars store installasjon fra kunsthåndverkernes årsutstilling vises i en enklere og mer slående montering her. Han har tatt avstøpninger i keramikk av sin egen kropp delt opp i 29 deler (én del mangler her grunnet skade under transport). Skulpturgruppen spiller på slakt og religiøse påbud, og er inntagende

vakker og avskyvekkende på samme tid. Mellands slående nytolkning av populærkulturens omfavning av atombomben like etter krigen er også verdt å nevne.

Med forholdet åtte til tolv er den norske representasjonen kanskje litt vel stor i en utstilling som har et så klart siktemål om å løfte blikket mot en internasjonal sammenheng. Men det kan forsvares fordi norsk kunsthåndverk holder høyt nivå. Fordelen utstillingen i Kunstnerforbundet har, er at smykkene knytter an til sammenhenger der kunsten bringer inn et annet perspektiv enn det vi er vant til. Konflikten mellom storsamfunnet og urbefolkningen er nevnt. Miljøbevissthet og religion er to andre aspekter som gjør utstillingen verdt å reflektere over.

Da jeg skrev at det ikke finnes en eneste gullring i utstillingen var det en sannhet med visse modifikasjoner. De kanskje mest underfundige, men samtidig mest opplysende kunstverkene, er de Stockholmsbaserte kunstnerne Beatrice Brovia og Nicolas Chengs installasjon. De gjør et dypdykk i ny teknologi og materialkulturen omkring gull som ressurs. Her finner du dyre metaller og mineraler som brukes i mobiltelefoner og annen moderne teknologi. Ressurser som er så sjeldne at de forårsaker krig og konflikt. Her er de brukt med et subtilt raffinement som utfordrer vår estetiske sans så vel som vårt etiske kompass.

Smykkekunst ansees gjerne som begjærsobjekter og statusmarkører. Med den tilforlatelige tittelen «Everyone Says Hello» («Alle sender sin hilsen») knyttes objektene til hverdagen. Når objektene – slik vi opplever her – går fra å være opphøyet og eksklusive til å være tilgjengelige og interessante blir smykkekunst noe som angår oss.

Utstillingen er organisert av Norske Kunsthåndverkeres eksportorganisasjon Norwegian Crafts, som med dette demonstrerer at man må skape dialog for å få til eksport. Jeg kunne skrevet mye om ulike aspekter ved utstillingen, som kontrasten mellom Veronika Fabians forfinede videreutvikling av tradisjonsbærende halskjeder og Jorge Manillas grove smykker i bearbeidet lær. Men kort sagt er utstillingen så rik og mangfoldig at et besøk er høyst anbefalelsesverdig.

*Striden rundt Svenska Akademin kan også bli smykkekunst. Aulil Laitinens «Nobel Bow nr1» er en kommentar til Sara Danius' knutebluse.
FOTO: RIKARD WESTMAN*

DELE

 Twitter

 Facebook

Les også

ANNONSE - LINDEX

ANNONSE - VING

Ny babykolleksjon med smarte funksjoner og bærekraftige løsninger

(<http://track.adform.net/C/?bn=28122336>)

Sydenferie med småbarn – slik gjør du

(<https://www.ving.no/sunwing/sydenferie-med-sma-barn> ?

utm_source=strossle&utm_medium=native&utm_cp-cpt-fam-aws&utm_content=nath)

«V

sk

ik

(ht
IKK

1.1

14-åring fra Hammerfest forbereder seg til Oscar-kvelden

(<https://www.dagsavisen.no/kultur/zein>)

«Roma» gjorde årets Oscar-utdeling historisk

(<https://www.dagsavisen.no/kultur/green-book-og-roma-vant-oscar-natten->

U
te

(ht
ea

Andre nyheter

JUSTANOTHERFOODSTORY.COM

Massaman karrigryte med høyrygg

(<http://www.justanotherfoodstory.com/sotetpotet-massaman-karrigryte-med-hoyrygg/>)

NETTAVISEN.NO

Filip Ingebrigtsen dropper 3000 meter i innendørs-EM

(<https://www.nettavisen.no/sport/filip-inaebriatsen-dropper-3000-meter-i->

NETTAVISEN

NET

N
til

(ht
kor

EMNEORD

kultur (/landingpage/Tag/kultur) utstilling (/landingpage/Tag/utstilling) smy
(/landingpage/Tag/smykker)

Flere detaljer lekker ut om Bond-innspilling i N

(/kultur/flere-detalljer-lekker-ut-om-james-bond-innspilling-i-nittedal-1.1284846)

**«Ways of Seeing»-
skuespiller: – De
skremmer ikke meg**

(/kultur/jeg-er-ikke-redd-de-skremmer-
ikke-meg-1.1284782)

**Mæland om Y-blokka: –
Vi skal ikke ødelegge
Picasso**

(/kultur/vi-vil-gi-picassos-mesterverk-en-
sentral-plassering-1.1284447)

(
1

INTE TARIK

Ga ut soloplate, gjorde intervju - så ble det stille

(/kultur/musikk/ga-ut-soloplate-gjorde-intervju-sa-ble-det-stille-1.1284022)

Rive denn news, tro

(/kultur/alle-jeg-har-snal-1.1283825)

**Hun bærer krone, og kjol
blanding av overdådig ba.
svaneham. Hun er svanep**

(/kultur/se-den-russiske-svanepriesssen-1.1282839)

**Høygravide Henriette
blir historisk som
første kvinnelige
avisredaktør i
Fredrikstad**

(/kultur/hoygravide-henriette-bli-
historisk-som-forste-kvinnelige-
avisredaktor-i-fredrikstad-1.1283643)

**– Mange spør meg «er
det virkelig sånn det
oppleves?» Da må jeg jo
si at det faktisk er litt
verre**

(/kultur/skaper-dialog-med-dokumentar-
om-makt-og-avmakt-i-psykiatrien-
1.1283500)

«Roma» gjorde årets Oscar- utdeling historisk

(/kultur/green-book-og-roma-vant-oscar-natten-1.1283457)

Glitrende

(/kultur/ildfuglen-varoffe-1.1283208)

Ungdommens egen teater

(/kultur/ungdommens-egen-teaterscene-1.1282640)

Gjør hverdag til kunst i «Dottera»

(/kultur/dottera-knivskarp-disseksjon-av-den-moderne-familien-1.1283202)

«Kim F»: Fanger feiringen av livet, men også det såre, skjulte

(/kultur/kim-f-med-kjerligheten-som-vapen-1.1283130)

(
I

Zein (14) fra Hammerfest gjør seg klar til Oscar-kvelden

(/kultur/zein-14-fra-hammerfest-kan-vinne-oscar-1.1283016)

«Openberingler

(/kultur/openberinga-ek

Spennende og smart myst Pessl

(/kultur/boker/livet-i-limbo-1.1282982)

DWRER

DWRER

Lillebo overbeviser med sin debutroman

(/kultur/boker/nar-de-dode-vakner-
1.1282979)

Tankevekkende ungdomsroman fra Deb Caletti

(/kultur/boker/lop-annabelle-lop-
1.1282975)

R. Kelly må for retten på kvinnedagen, tiltalt for seksuelle overgrep mot barn

(/kultur/r-kelly-tiltalt-for-overgrep-mot-mindrearige-1.1282828)

Bekreftede Nordmark

(/kultur/ryktene-flyr-om-hytte-i-hakadal-1.128269)

Kontakt

Sjefredaktør og adm. dir.: [Eirik Hoff Lysholm](mailto:Eirik.Hoff.Lysholm@dagsavisen.no)
(mailto:eirik.lysholm@dagsavisen.no)

Direktør: [Nina Kordahl](mailto:Nina.Kordahl@dagsavisen.no)
(mailto:nina.kordahl@dagsavisen.no)

Nyhetsredaktør: [Espen Løkeland-Stai](mailto:Espen.Lokeland-Stai@dagsavisen.no)
(mailto:Espen.Lokeland-Stai@dagsavisen.no)

Nyhetsredaktør: [Lars West Johnsen](mailto:Lars.West.Johnsen@dagsavisen.no)
(mailto:Lars.West.Johnsen@dagsavisen.no)

Debatt: [Bente Rognan Gravklev](mailto:Bente.Rognan.Gravklev@dagsavisen.no)
(mailto:bente.rognan@dagsavisen.no)

Digital: [Lasse Hansen](mailto:Lasse.Hansen@dagsavisen.no)
(mailto:lasse.hansen@dagsavisen.no)

Abonnement

Abonnement: [22 99 80 50](tel:22-99-80-50) (tel:22-99-80-50)

[Kjøp abonnement](http://www.dagsavisen.no/abonnement)

(http://www.dagsavisen.no/abonnement)

[Kundesenter](http://www.dagsavisen.no/kundeservice)

(http://www.dagsavisen.no/kundeservice)

[Min side](https://selfservice.mediaconnect.no/?client_id=selfservice.dagsavisen) (https://selfservice.mediaconnect.no/?
client_id=selfservice.dagsavisen)

[Personvernerklæring](http://www.dagsavisen.no/personvern)

(http://www.dagsavisen.no/personvern)

Oslo: [David Stenerud](mailto:David.Stenerud@dagsavisen.no)
(mailto:David.Stenerud@dagsavisen.no)
Samfunn: [Trine Andreassen](mailto:Trine.Andreassen@dagsavisen.no)
(mailto:trine.andreassen@dagsavisen.no)
Kultur: [Mode Steinkjer](mailto:Mode.Steinkjer@dagsavisen.no)
(mailto:modes.teinkjer@dagsavisen.no)
Sport: [Reidar Sollie](mailto:Reidar.Sollie@dagsavisen.no)
(mailto:reidar.sollie@dagsavisen.no)
Utenriks: [Iselin Stalheim Møller](mailto:Iselin.Stalheim.Moller@dagsavisen.no)
(mailto:iselin.stalheim.moller@dagsavisen.no)

(/)

Copyright © 2019 Dagsavisen

Det gjøres oppmerksom på at denne nettsiden regelmessig blir innsamlet og lagret av Nasjonalbiblioteket. Nettsiden vil kun bli gjort tilgjengelig som kildemateriale for forskning og dokumentasjon.

Følg oss

(<http://www.dagsavisen.no/dagsavisen>)

[feed?](#)

[=&ot=example.AjaxPageLayout.ot](#))

SØK